

НЕКРОЛОГ

Світлій пам'яті професора О.А. Шандри

Відійшов у вічність наш колега, невтомний працівник, висококваліфікований фахівець, багаторічний завідувач кафедри фізіології Одеського національного медичного університету професор **Шандра Олексій Антонович**.

О.А. Шандра народився 22 вересня 1950р. у с. Піщане Черкаської області. У 1975 р. він закінчив з відзнакою Одеський медичний інститут, з яким пов'язана вся подальша наукова та педагогічна діяльність і де він пройшов шлях від лідера наукового студентського гуртка, старшого лаборанта, асистента, доцента до професора кафедри патологічної фізіології. У 1978 р. Олексій Антонович захистив кандидатську дисертацію на тему: «До проблем взаємин між гіперактивними утвореннями в корі головного мозку», а через 9 років докторську дисертацію на тему «Принципи і методи патогенетичної терапії епілепсії». З 1989 р. Олексій Антонович очолював

кафедру фізіології Одеського національного медичного університету.

Олексій Антонович Шандра був послідовником школи професорів Г.Н. Крижанівського і Р.Ф. Макулькіна. Напрямки наукової діяльності: вивчення механізмів епілептогенезу на оригінальних моделях осередкової епілепсії і хронічної епілептації мозку; з'ясування ролі структур антиепілептичної системи в патогенезі епілептичного синдрому; дослідження ролі нейропептидів у регуляції збудливості мозку, пам'яті, процесів навчання; принципи і методи експериментальної терапії нейропатологічних синдромів, що характеризуються гіперактивністю систем.

Заснована професором Шандрою О. А. школа нейрофізіологів розробляє базисні закономірності діяльності мозку в умовах норми і при різних захворюваннях. На цій основі ведуться пошуки нових підходів до їх діагностики та лікування. Мав 52 авторських свідоцтва і патенти на винаходи. Розроблені ним моделі захворювань мозку широко використовуються в багатьох лабораторіях України та інших країнах.

Олексій Антонович у різні роки був вченим секретарем, деканом факультету, проректором з наукової роботи, головою спеціалізованої вченої ради Одеського медичного університету. У 1983 р. йому присуджено почесне звання «Заслужений винахідник УРСР», а в 1998 р. – «Заслужений діяч науки і техніки України».

Значним розділом роботи, з яким також пов'язані найбільш важливі досягнення творчого шляху О.А. Шандри є розвиток принципів біоетики, докорінна переробка лабораторних практикумів з курсу фізіології, що дало змогу ефективно інтегрувати прин-

ципи викладання дисципліни в єдиний міжнародний медичний освітній простір.

Більше ніж 30 років О.А. Шандра очолював кафедру фізіології Одеського національного медичного університету. Ним опубліковано 370 наукових праць, з них 18 книг (монографій, підручників, посібників) та 52 свідоцтв та патентів на винаходи. Такі монографії, як «Кіндлінг та епілептична активність», «Ноцицепция и антиноцицепция (теория и практика)», «Дисрегуляция анти-эпилептической системы» та підручники «Фізіологія» та «Physiology» (у співавторстві) дістали широке визнання в нашій країні та за її межами. Наукові досягнення О.А. Шандри відзначено міжнародною премією Говерса та

медаллю АН України ім. В. Підвисоцького. О.А. Шандра – професор фонду Сороса. Під його керівництвом виконано 6 докторських та 26 кандидатських дисертацій. Учні ювіляра завідують кафедрами в наукових закладах, багато з них зараз працюють у різних провідних наукових центрах Європи та Америки.

Друзі, колеги, учні та здобувачі вищої освіти глибоко сумують з приводу смерті О.А. Шандри.

Олексій Антонович залишиться у пам'яті кожного доброю, світлою, чуйною людиною. Це велика втрата для науки, для родини, близьких, колег та всіх людей, з якими він був поруч.

За дорученням колег-фізіологів некролог написав завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України, д.м.н, професор **С.Н. Вадзюк**